

СТАНОВИЩЕ

Относно дисертационен труд на тема „Оценка на различните фуражи и фуражни добавки като инхибитор и стимуланти върху производството на парникови газове при храносмилателния процес на преживни животни“ за присъждане на образователна и научна степен доктор по научна специалност „Говедовъдство и биволовъдство“ научно направление Животновъдство 6.3

Докторант: Евгени Видев Видев

Изготвил становището: проф.д-р Стайка Лалева – ЗИ Стара Загора, определена за член на научното жури със заповед № НП-08-76 03.07.2017 г. на Председателя на ССА.

Евгени Видев е завършил висше образование в Аграрния факултет при Тракийски университет – Стара Загора през 2008 г., специалност „Екология и опазване на околната среда“ Дипломира се като магистър по същата специалност през 2011 в същото висше учебно заведение. През 2012 година започва работа в ЗИ Стара Загора по научен проект финансиран от МОН, а през 2013 след успешно издържан изпит е назначен като докторант.

Темата на представения дисертационен труд е изключително актуална и иновативна. Животновъдния сектор на планетата има значителен дял в производството на антропогенните парникови газове. Нуждата да се намалят емисиите от сектора и вредата върху околната среда става наистина належащо, както никога досега, предвид продължаващото разрастване на сектора за осигуряване на сигурна храна на растящото, по-богато и по-урбанизирано население на земята.

Климатичните промени и елементите на производствената и снабдителна верига на храните от животински произход са значително обвързани глобален план. След Париж 2015 и инициатива 4/1000 действията за намаляване на парниковите емисиите вече са глобални и основна задача пред всяка държава и нация.

Икономически целесъобразното управление на ресурси и отпадъци е първия фактор за устойчиво развитие на животновъдния сектор и от там производството на газове /CH₄ и CO₂/, отделяни от преживните животни. Секторът животновъдство има

респектираш икономически дял в намаляването на емисиите си, защото те са загуба на скъп фураж, енергия и хранителни суровини

В следващите десетилетия, световното търсене на продукти от животински произход ще продължи да се увеличава, задвижвано от нарастващото население, доходите и урбанизация. Като последици сектора ще трябва да произвежда повече, но в контекста на нарастващ недостиг на природни ресурси и предизвикателствата, свързани с изменението на климата.

Проучване възможностите за намаляване на екологичния отпечатък от животновъдството чрез най-силно въздействие при най-ниската цена са в основата на представения дисертационен труд.

Дисертационният труд е написан на 176 страници и има следната структура: увод - 2 страници, литературен преглед – 39 ; цели задачи – 1; материал и методи – 12; резултати и обсъждане – 69; изводи и препоръки – 5; литературна справка – 17. Получените резултати са представени в 43 таблици и 34 фигури. По обем и структура дисертационният труд отговаря на изискванията за дисертация за ОНС „Доктор“.

Литературният преглед е задълбочен анализ на усилията на изследователите през последните години за разработване на технологии за устойчиво намаляване на парниковите емисии от животновъдството чрез интегрирани подходи в генетика , физиология, хранене, здраве, фуражи, използване на модификатори в търбуха и други без да прави компромис с производството на мляко и месо от преживното животновъдство. Цитирани са 184 автора, от които 13 са на кирилица.

Целта и задачите на изследването са формулирани правилно.

Използваните от авторът методики, в по-голямата си част са иновативни за нашата страна. Определяне количеството на парниковите газове / CO₂ и CH₄/ чрез Gas Production System ANCOM RF /Ankom®, Tech. Co., Fairport, NY, USA се прилага във водещи научни центрове в Европа и САЩ. За обработка на получените резултати са използвани най-съвременни методи за статистически анализ ANOVA, PCA, Factor analysis, Regression models на Statistika for Windows 10.

Получените резултати са основа за разработване на системи за хранене на преживни животни за намаляване на въглеродните емисии от животновъдството при запазване високо ниво на продуктивност и устойчивост. Включването в анализите на

нетрадиционни фуражи и добавки увеличава научната и научно-приложна стойност на дисертационния труд.

Особено значими са разработените регресионни уравнения за определяне на общото количество газ като зависима променлива величина по количеството детергентни влакнини, смилаемо сухо вещество и относителна фуражна стойност.

Основен принос са и разработените регресионни графични модели за определяне на REV / относителна фуражна стойност/, DMI /консумация на фураж/ и DDM /смилаемо сухо вещество / на база ADF и NDF влакнини.

Значимата по обем експериментална дейност е позволила на автора да направи 15 извода и 5 препоръки за практиката.

Във връзка с дисертационния труд са представени 3 броя публикации, където докторанта е водещ автор – две на английски и една на български. Статиите са публикувани в престижни национални специализирани научни издания и една в международно списание с импакт фактор.

Представенията автореферат отговаря на изискванията за структура, обем и съдържание.

Критични забележки по дисертационния труд нямам, тъй като автора се е съобразил с голяма част от препоръките, направени при апробацията.

Заключение: Представеният дисертационен труд разглежда изключително важен проблем – опазване на околната среда и намаляване на въглеродните емисии от животновъдството при запазване високо ниво на продуктивност и устойчивост. Използването на съвременни методи за анализи, обработка на получените резултати, широкия обхват на изследването, установяване състава на фуражите и влиянието им върху газ продукцията, разработените регресионни уравнения, обосновани изводи и препоръки ми дават основание да оценя „Положително“ представеният дисертационен труд.

Всичко това ми дава основание да предложа на почитаемото жури да присъди научната и образователна степен доктор на Евгени Видев Видев по научната специалност „Говедовъдство и Биволовъдство“ в научна направление 6.3 Животновъдство.

13.08.2017 г.

Стара Загора

Изготвил становището:.....

проф д-р Стайка Лалева

